

Zásady a pravidlá zmeny kategorizácie klientov

V súlade s čl. 45 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2017/565 z 25. apríla 2016, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ, pokiaľ ide o organizačné požiadavky a podmienky výkonu činnosti investičných spoločností, ako aj o vymedzené pojmy na účely uvedenej smernice (ďalej len „Nariadenie“) a zákonom č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon“) je poskytovateľ investičných služieb povinný určiť kategóriu klienta podľa ustanovenia § 8a a § 73u Zákona. V tejto súvislosti je poskytovateľ investičných služieb povinný zadeliť všetkých svojich klientov, na ktorých sa vzťahuje Zákon, do troch kategórií - Oprávnená protistrana, Profesionálny klient, Neprofesionálny klient. V závislosti od určenia kategorizácie klienta poskytovateľ investičných služieb je povinný v súlade so Zákonom poskytnúť rôzne stupne ochrany - Neprofesionálnemu klientovi vymedzuje najvyššiu úroveň ochrany.

1. Zásady kategorizácie klientov

1.1. Oprávnená protistrana (§ 73u ods. 2 Zákona)

Na účely poskytovania služieb v súlade so Zákonom sa Oprávnenou protistranou v súlade s ustanovením § 73u Zákona rozumie:

- a) obchodník s cennými papiermi alebo zahraničný obchodník s cennými papiermi,
- b) banka alebo zahraničná banka,
- c) poisťovňa, zahraničná poisťovňa alebo poisťovňa z iného členského štátu,
- d) správcovská spoločnosť, zahraničná správcovská spoločnosť, podielový fond, európsky fond, zahraničná investičná spoločnosť alebo zahraničný podielový fond,
- e) dôchodková správcovská spoločnosť, doplnková dôchodková spoločnosť, dôchodkový fond, doplnkový dôchodkový fond, obdobné zahraničné spoločnosti a fondy,
- f) iná finančná inštitúcia povolená alebo regulovaná podľa práva Európskej únie alebo členského štátu,
- g) osoba podľa § 54 ods. 3 písm. i) a j) Zákona, t.j.:
 - prevádzkovateľ, ktorý je povinný dodržiavať ustanovenia osobitného predpisu, ktorý pri obchodovaní s emisnými kvótami nevykonáva pokyny klientov a neposkytuje žiadne investičné služby alebo nevykonáva žiadne investičné činnosti okrem obchodovania na vlastný účet, ak nepoužíva metódu vysokofrekvenčného algoritmického obchodovania,
 - prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prepravnej siete podľa osobitných predpisov, iných predpisov alebo usmernení v oblasti sieťových odvetví prijatých na základe týchto predpisov, pre akúkoľvek osobu konajúcu v ich mene ako poskytovateľ služieb na účely vykonávania ich úloh podľa uvedených predpisov alebo usmernení a pre akéhokoľvek prevádzkovateľa alebo správcu mechanizmu na vyrovnávanie energetických odchýlok, potrubnej siete alebo systému na udržiavanie rovnováhy dodávok a použitia energie pri vykonávaní takýchto úloh, len ak pri vykonávaní uvedených činností vykonávajú aj investičné činnosti alebo poskytujú investičné služby súvisiace s komoditnými derivátmi s cieľom vykonávať uvedené činnosti. To neplatí pre organizovanie sekundárneho trhu vrátane systému pre sekundárne obchodovanie s finančnými prenosovými právami,
- h) orgán verejnej moci Slovenskej republiky alebo iného štátu, vrátane Agentúry pre riadenie dlhu a likvidity poverenej vykonávaním niektorých činností súvisiacich so správou štátneho dlhu a riadenia likvidity podľa osobitného predpisu (zákon č. 386/2002 Z.z. o štátnom dlhu a štátnych zárukách a ktorým sa dopĺňa zákon č. 291/2002 Z.z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a orgán iného štátu poverený alebo podieľajúci sa na správe verejného dlhu,
- i) Národná banka Slovenska alebo centrálna banka iného štátu, Európska centrálna banka,
- j) medzinárodná organizácia,

- k) Profesionálny klient podľa bodov a) až c) z nižšie uvedenej definície Profesionálneho klienta,
- l) Profesionálny klient podľa bodu e) z nižšie uvedenej definície Profesionálneho klienta, na jeho žiadosť a len vo vzťahu k investičným službám alebo vedľajším službám alebo obchodom, pri ktorých ho možno považovať za Profesionálneho klienta.

1.2 Profesionálny klient (§ 8a ods. 2 Zákona)

Profesionálnym klientom sa na účely Zákona a týchto zásad rozumie:

- a) obchodník s cennými papiermi, zahraničný obchodník s cennými papiermi, finančná inštitúcia, obchodník s komoditami a komoditnými derivátmi, osoba podľa § 54 ods. 3 písm. j) Zákona, a osoba, ktorá na vykonávanie svojej činnosti na finančnom trhu má povolenie príslušného orgánu alebo jej činnosť je osobitne upravená všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- b) veľké obchodné spoločnosti, pričom za veľkú obchodnú spoločnosť sa považuje obchodná spoločnosť spĺňajúca aspoň dve z týchto podmienok na individuálnej báze:
1. celková suma jej majetku je najmenej 20 000 000 EUR,
 2. čistý ročný obrat je najmenej 40 000 000 EUR,
 3. jej vlastné zdroje sú najmenej 2 000 000 EUR.
- c) štátny orgán, vyšší územný celok, štátny orgán alebo vyšší územný celok iného štátu, Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity, orgán iného štátu poverený alebo podieľajúci sa na správe štátneho dlhu, Národná banka Slovenska, centrálna banka iného štátu, Medzinárodný menový fond, Európska centrálna banka, Európska investičná banka a iné podobné medzinárodné organizácie,
- d) iná právnická osoba, ktorej hlavným predmetom činnosti je investovanie do finančných nástrojov, vrátane subjektov, ktorí vykonávajú transformáciu úverov a pôžičiek na cenné papiere alebo iné obchody na účely financovania,
- e) osoba, s ktorou sa na jej žiadosť môže zaobchádzať ako s Profesionálnym klientom, ak spĺňa aspoň dve z týchto podmienok:
- za predchádzajúce štyri štvrtroky vykonala na príslušnom trhu s finančnými nástrojmi priemerne desať významných obchodov s finančnými nástrojmi za štvrtrok,
 - veľkosť jej portfólia zahŕňajúceho finančné nástroje a peňažné vklady prevyšuje 500 000 EUR,
 - táto osoba najmenej jeden rok vykonáva alebo vykonávala v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, povolania alebo funkcie činnosť v oblasti finančného trhu na pozícii, ktorá si vyžaduje znalosti obchodov alebo investičných služieb poskytovaných alebo ktoré sa majú poskytovať pre túto osobu.
- a ak
- poskytovateľ investičných služieb posúdi odborné znalosti, skúsenosti a poznatky klienta a vydá písomné vyjadrenie, že tie poskytujú primeranú záruku, že vzhľadom na povahu plánovaných obchodov alebo poskytovanie investičných služieb alebo vedľajších služieb je klient schopný uskutočňovať vlastné rozhodnutia o investíciách a rozumie príslušným rizikám s tým spojeným,
 - táto osoba písomne vyhlásila poskytovateľovi investičných služieb, že žiada, aby sa s ňou zaobchádzalo ako s Profesionálnym klientom, a to vo vzťahu k jednej alebo viacerým investičným službám alebo vedľajším službám alebo obchodom alebo k jednému alebo viacerým druhom finančných nástrojov alebo obchodov,
 - poskytovateľ investičných služieb poskytol tejto osobe jednoznačné písomné upozornenie o možnosti straty práv na ochranu a práv na náhradu,
 - táto osoba písomne uviedla v dokumente oddelenom od zmluvy, že si je vedomá následkov straty práv podľa vyššie uvedeného bodu.

1.3 Neprofesionálny klient (§ 8a ods. 4 Zákona)

V súlade so Zákonom sú poskytovateľom investičných služieb kategorizovaní ako Neprofesionálny klient všetci klienti a potenciálni klienti, ktorí nespádajú do kategorizácie ako Profesionálni klienti alebo ako Oprávnené protistrany. Neprofesionálny klient zväčša nemá dostatočné odborné znalosti, skúsenosti a poznatky na uskutočňovanie rozhodnutí a na posúdenie rizík súvisiacich s rozhodnutiami o investíciách v rámci Zákona.

2. Pravidlá zmeny kategorizácie klientov

Všetky žiadosti o zmenu kategorizácie sa podávajú na formulároch poskytovateľa investičných služieb. Zmena kategorizácie nastane na základe posúdenia žiadosti klienta poskytovateľom investičnej služby a následným uzatvorením písomnej dohody o zmene kategorizácie s klientom.

2.1 Zmena kategorizácie klienta v prípade Oprávnenej protistrany

V súlade s ustanovením § 73u ods. 3 Zákona je poskytovateľ investičných služieb povinný získať potvrdenie, že Profesionálny klient súhlasí, aby sa s ním zaobchádzalo ako s Oprávnenou protistranou. Takýto súhlas môže byť udelený na všetky obchody alebo iba na jednotlivé obchody. Oprávnená protistrana má právo písomne požiadať všeobecne alebo pri jednotlivých obchodoch o preradenie do kategórie Profesionálny klient alebo Nefesionálny klient. V prípade, ak výslovne Oprávnená protistrana neuvedie, aby sa s ňou zaobchádzalo ako s Nefesionálnym klientom, poskytovateľ investičných služieb je povinný s touto Oprávnenou protistranou zaobchádzať ako s Profesionálnym klientom.

2.2 Zmena kategorizácie klienta v prípade Profesionálneho klienta

V prípade, že bol klient kategorizovaný ako Profesionálny klient, je v zmysle § 8a ods. 9 Zákona povinný informovať poskytovateľa investičných služieb o každej zmene, ktorá by mohla ovplyvniť jeho súčasné zaradenie do kategórie Profesionálny klient. Poskytovateľ investičných služieb je následne povinný prijať všetky potrebné opatrenia na preradenie klienta do inej kategórie (ak sú na také preradenie splnené zákonné podmienky).

2.2.1 Zmena kategorizácie klienta v prípade Profesionálneho klienta na Nefesionálneho klienta

Ak Profesionálny klient vzhľadom na zamýšľanú investičnú službu/vedľajšiu službu nie je schopný náležite posúdiť alebo zvládnuť riziká spojené s touto službou, má podľa ustanovenia § 8a ods. 4 Zákona pred uvedeným zámerom právo žiadať poskytovateľa investičných služieb o to, aby sa s ním zaobchádzalo ako s Nefesionálnym klientom.

Právo Profesionálneho klienta, aby sa s ním zaobchádzalo ako s Nefesionálnym klientom, je oprávnený si uplatniť prostredníctvom Žiadosti o zmenu kategorizácie Profesionálneho klienta na Nefesionálneho klienta, v ktorej je Profesionálny klient povinný určiť či žiada aby sa s ním zaobchádzalo ako s Nefesionálnym klientom na jednu alebo viaceré investičné služby alebo vedľajšie služby alebo obchody alebo na jeden alebo viaceré druhy finančných nástrojov alebo obchodov. Poskytovateľ investičných služieb je povinný uvedenú žiadosť preskúmať z pohľadu náležitostí určených Zákonom a v prípade ich splnenia je povinný akceptovať žiadosť klienta. Následne na základe písomnej zmluvy klient nadobúda práva na ochranu poskytované Nefesionálnym klientom, ktoré sú uvedené v čl. 2.3.1. týchto Zásad.

2.2.2 Zmena kategorizácie klienta v prípade Profesionálneho klienta na Oprávnenú protistranu

V prípade, ak nastanú skutočnosti na základe ktorých je možné považovať Profesionálneho klienta za Oprávnenú protistranu, po vykonaní takejto zmeny sa vo vzťahu k službám podľa ustanovenia § 6 ods. 1 písm. a) alebo b) Zákona v zmysle § 73u ods. 1 Zákona, nebudú vo vzťahu ku klientovi ako Oprávnenej protistrane aplikovať ustanovenia § 73b až § 73m a § 73o až § 73t okrem § 73d ods. 13 až 15 Zákona.

Na základe uvedeného, poskytovateľ investičných služieb nie je povinný napríklad:

- vo vzťahu k Oprávnenej protistrane dodržiavať ustanovenia Zákona týkajúce sa informovanosti o poplatkoch a marketingovej komunikácii v zmysle § 73b a § 73c Zákona,
- Oprávnenej protistrane poskytnúť informácie týkajúce sa poskytovaných služieb, finančných nástrojov a navrhovaných investičných stratégií, miesta výkonu služieb, nákladov a súvisiacich poplatkov v zrozumiteľnej forme, ktoré sú potrebné na to, aby Oprávnená strana mohla správne porozumieť charakteru a rizikám investičnej služby, konkrétnemu druhu ponúkaného finančného nástroja a následne zodpovedne prijať investičné rozhodnutia (§ 73d ods. 1 Zákona),
- v súlade s § 73g Zákona zisťovať, či je konkrétny ponúkaný alebo požadovaný finančný nástroj, investičná alebo

- vedľajšia služba pre Oprávnenú protistranu vhodná,
- d) viesť evidenciu, obsahujúcu všetky dokumenty, ktoré obsahujú všetky práva a povinnosti dohodnuté medzi poskytovateľom investičných služieb a Oprávnenou protistranou a iné podmienky, za ktorých poskytovateľ investičných služieb poskytne Oprávnenej protistrane investičné služby alebo vedľajšie služby (§ 73i Zákona),
 - e) poskytnúť Oprávnenej protistrane všetky nevyhnutné informácie o svojej Stratégii vykonávania pokynov a pred poskytnutím investičnej služby získať predchádzajúci súhlas Oprávnenej protistrany s touto Stratégiou vykonávania pokynov (§ 73p ods. 3 Zákona),
 - f) poskytnúť Oprávnenej protistrane informácie o tom, že jej Stratégia vykonávania pokynov umožňuje, aby sa pokyny Oprávnenej protistrany mohli vykonať mimo regulovaného trhu alebo mnohostranného obchodného systému, a zároveň je oprávnená vykonať pokyny Oprávnenej protistrany mimo regulovaného trhu alebo mimo mnohostranného obchodného systému aj bez obdržania predchádzajúceho výslovného súhlasu Oprávnenej protistrany s takým spôsobom vykonania pokynu (§ 73p ods. 4 Zákona).

2.3 Zmena kategorizácie klienta v prípade Neprofesionálneho klienta

V prípade, ak bol klient kategorizovaný ako Neprofesionálny klient, môže podľa ustanovenia § 8a ods. 6 písm. b) Zákona žiadať o zmenu kategorizácie na Profesionálneho klienta, ak:

- klient spĺňa aspoň dve z nasledujúcich podmienok (splnenie ktorých je klient povinný preukázať k spokojnosti poskytovateľa investičných služieb/bez akýchkoľvek pochybností):
 - a) za predchádzajúce štyri štvrťroky vykonal na príslušnom trhu s finančnými nástrojmi priemerne desať významných obchodov s finančnými nástrojmi za štvrťrok,
 - b) veľkosť jeho portfólia zahŕňajúceho finančné nástroje a peňažné vklady prevyšuje 500 000 EUR ,
 - c) najmenej jeden rok vykonáva alebo vykonával v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, povolania alebo funkcie činnosť v oblasti finančného trhu na pozícii, ktorá si vyžaduje znalosti obchodov alebo investičných služieb poskytovaných alebo ktoré sa majú poskytovať pre tohto klienta.
- poskytovateľ investičných služieb posúdi odborné znalosti, skúsenosti a poznatky klienta a vydá písomné vyjadrenie, že tie poskytujú primeranú záruku, že vzhľadom na povahu plánovaných obchodov alebo poskytovanie investičných služieb alebo vedľajších služieb, je klient schopný uskutočňovať vlastné rozhodnutia o investíciách a rozumie príslušným rizikám s tým spojeným (§ 8a ods. 6 písm. a) Zákona) a
- klient bol poskytovateľom investičných služieb písomne upozornený na všetky druhy ochrany/práva, ktoré môže na základe zmeny kategorizácie stratiť, upozornenie bolo klientovi doručené alebo klient svojím podpisom potvrdil prevzatie upozornenia, a zároveň písomne vyhlási, že bol riadne poučený a je si vedomý všetkých eventuálnych následkov straty práv na ochranu a práv na náhradu súvisiacich so zmenou kategorizácie (§ 8a ods. 6 písm. d) Zákona). V prípade uskutočnenia takejto zmeny je poskytovateľ investičných služieb v súlade s § 8a Zákona oprávnený predpokladať, že klient má odborné znalosti, skúsenosti a poznatky na uskutočňovanie vlastných rozhodnutí o investíciách a na riadne posudzovanie rizík, ktoré sú s tým spojené, a preto klient stráca nárok na ochranu a niektoré práva poskytované Neprofesionálnym klientom ako investorom v zmysle ustanovení Zákona. V tejto súvislosti nie je poskytovateľ investičných služieb povinný poskytnúť Profesionálnemu klientovi právo na ochranu v zmysle čl. 2.3.1 týchto Zásad. Poskytovateľ investičných služieb predpokladá, že Profesionálny klient má na účely zamýšľaných obchodov potrebné vedomosti na zodpovedné a samostatné posúdenie skutočností, a že Profesionálny klient má potrebné vedomosti na to, aby si uvedomoval všetky súvisiace riziká spojené so zamýšľanými investičnými obchodmi/službami, a preto poskytovateľ investičných služieb nie je povinný skúmať znalosti a finančné možnosti Profesionálneho klienta a poskytnúť mu zodpovedajúcu ochranu.

2.3.1 Práva Neprofesionálneho klienta

Poskytovateľ investičných služieb je povinný najmä:

- a) poskytnúť Neprofesionálnemu klientovi všetky nevyhnutné informácie (informácie o poskytovateľovi investičných služieb, finančných nástrojoch a navrhovaných investičných stratégiách, mieste výkonu služby a všetkých nákladoch a súvisiacich poplatkoch, ako aj poučenia o rizikách s nimi súvisiacich a o ochrane finančných nástrojov/prostriedkov klienta), ktoré sú potrebné pre porozumenie charakteru a rizík investičnej

- služby/finančného nástroja (§ 73d ods.1 Zákona),
- b) informovať Neprofesionálneho klienta na trvanlivom médiu alebo na internetovej stránke v dostatočnom časovom predstihu predtým, ako bude viazaný akoukoľvek zmluvou o poskytnutí investičných služieb alebo vedľajších služieb, resp. pred vykonaním akéhokoľvek obchodu, s podrobnými podmienkami zmluvy, na základe ktorej bude takýto obchod vykonaný, a so skutočnosťami v zmysle čl. 47 Nariadenia, ktoré sa týkajú takejto zmluvy alebo týchto investičných služieb alebo vedľajších služieb,
- c) pri poskytovaní investičného poradenstva alebo pri riadení portfólia získať potrebné informácie o klientovi týkajúce sa znalostí a skúseností v oblasti investícií, ktoré súvisia s obchodom alebo s riadením jeho portfólia, a či je klient schopný finančne zvládnuť investičné riziká v súlade s jeho investičnými cieľmi a či má potrebnú úroveň znalostí a skúseností, ktoré mu umožňujú porozumieť súvisiacim rizikám (§ 73f ods. 1 Zákona),
- d) v prípade poskytovania iných služieb ako podľa písm. c) tohto bodu, zisťovať, či Neprofesionálny klient má potrebné skúsenosti a znalosti v oblasti investovania, týkajúce sa konkrétneho ponúkaného alebo požadovaného druhu finančného nástroja, investičnej služby alebo vedľajšej služby tak, aby si uvedomoval riziká spojené s príslušnými investičnými službami alebo vedľajšími službami alebo obchodmi, alebo s druhmi obchodu alebo finančného nástroja, pre ktoré je považovaný za Neprofesionálneho klienta (§ 73g ods. 1 Zákona),
- e) zaslať Neprofesionálnemu klientovi oznámenie na trvanlivom médiu potvrdzujúce vykonanie pokynu najneskôr v prvý obchodný deň po jeho vykonaní, resp. ak takéto potvrdenie dostal poskytovateľ investičných služieb od tretej osoby, najneskôr v prvý obchodný deň po prijatí potvrdenia od tejto osoby v súlade s ustanovením čl. 59 ods. 1 Nariadenia,
- f) v prípade pokynov, ktoré sa týkajú podielových listov otvorených podielových fondov alebo cenných papierov zahraničných subjektov kolektívneho investovania, ktoré sú vykonávané pravidelne, poskytovateľ investičných služieb je povinný zaslať Neprofesionálnemu klientovi oznámenie v súlade s ustanovením čl. 59 ods. 3 Nariadenia,
- g) ak sa Neprofesionálny klient rozhodne, že bude prijímať informácie o jednotlivých uskutočnených obchodoch v rámci spravovania portfólia, poskytovateľ investičných služieb je povinný zaslať Neprofesionálnemu klientovi oznámenie potvrdzujúce vykonaný obchod, a to najneskôr v prvý obchodný deň po uskutočnení obchodu, resp. v prípade, ak potvrdenie prijal poskytovateľ investičných služieb od tretej osoby, najneskôr v prvý obchodný deň po prijatí potvrdenia od takejto tretej osoby v súlade s ustanovením čl. 60 ods. 4 Nariadenia,
- h) zasielať mu pravidelné výpisy o činnostiach vykonaných na účet Neprofesionálneho klienta a súvisiacich s riadením portfólia, štruktúrovaných podľa čl. 60 Nariadenia v 3-mesačných lehotách, resp. raz za mesiac v prípade, že zmluva uzavretá medzi poskytovateľom investičných služieb a Neprofesionálnym klientom umožňuje portfólio s pákovým efektom,
- i) v prípade vykonávania pokynu na účet Neprofesionálneho klienta sa najlepší možný výsledok určí na základe opatrení a postupov uvedených v súlade s ustanovením § 73o ods. 1 až 3 Zákona v spojení so Stratégiou vykonávania pokynov,
- j) poskytnúť Neprofesionálnemu klientovi na trvanlivom médiu alebo prostredníctvom internetovej stránky v primeranom časovom predstihu pred poskytnutím investičnej služby nasledovné informácie:
- posúdenie dôležitosti, ktorú poskytovateľ investičných služieb ako obchodník s cennými papiermi v súlade s § 73o ods. 2 Zákona prikladá kritériám určujúcim najlepší možný výsledok v zmysle § 73o ods. 1 Zákona alebo postup, ktorým určuje dôležitosť týchto kritérií,
 - zoznam miest výkonu,
 - zoznam činiteľov použitých pri výbere miesta výkonu,
 - jasné a zreteľné upozornenie Neprofesionálneho klienta, že jeho konkrétne inštrukcie môžu zabrániť, aby poskytovateľ investičných služieb postupoval v zmysle Stratégie vykonávania pokynov poskytovateľa investičných služieb s cieľom dosiahnuť najlepší možný výsledok pri vykonávaní pokynov vo vzťahu k tejto konkrétnej inštrukcii,
- k) Neprofesionálneho klienta vopred informovať o akýchkoľvek vážnych prekážkach týkajúcich sa riadneho vykonania pokynov, o ktorých má poskytovateľ investičných služieb vedomosť.

Tieto Zásady a pravidlá zmeny kategorizácie klientov nadobúdajú platnosť a účinnosť dňom 01.07.2024.